

Fluoridy

Fluor patří mezi esenciální stopové prvky, který je přijímán do organismu v pevné a tekuté stravě. Denní příjem fluoridu je ovlivněn, jak stravovacími návyky, tak i lokalitou.

Denní dávkové schéma pro fluoridové tablety (0,25 mg F⁻)

věk	2-4 roky		4-6 let		6 a více let	
pravidelné čištění zubů pastou s fluoridem	F zubní pasta pro děti		F zubní pasta pro děti		F zubní pasta pro dospělé	
	ne	ano	ne	ano	ne	ano
fluorid v pitné vodě při pravidelném používání	denní dávka tablet (1 tabl. 0,25 mg F)					
< 0,3 mg/l	1	0	3	2	4	2
0,3–0,6 mg/l	0	0	2	1	2	1
> 0,6 mg/l	0	0	0	0	0	0

Fluoridové přípravky (lokální aplikace, tablety)

Mechanismy účinku

Mechanismy účinku fluoridu můžeme rozdělit podle období zubů:

- **před prořezáním** - hlavní účinek na optimalizaci mineralizace a snižuje se jejich rozpouštění v kyselinách
- **po prořezání** - zde je základním mechanismem podpora remineralizace, přičemž zároveň dochází k inhibici demineralizace. Další účinek je u zubního plaku, kde je ovlivněn jeho metabolismus zejména snížením produkce kyselin.

Použití

Použití fluoridu podle oblasti účinku dělíme na:

Celkové

- **Fluoridování vody**
- **Fluoridové tablety** - dávkování závisí na věku a na obsahu fluoridu v pitné vodě dané oblasti
- **Fluoridovaná jedlá sůl** - zajišťuje částečnou redukci zubního kazu. Používá se například u pacientů, kteří jsou krátkodobě neschopni udržovat ústní hygienu. Mají preventivní efekt.

Místní

- **Fluoridové laky** - sloučenina je vysoce koncentrovaná a neutrální pH. Laky by měly být aplikovány každého půl roku zubním lékařem na stomatologickém pracovišti.
- **Fluoridová želé a tekutiny** - jsou to také látky s vysokou koncentrací fluoridu. Jejich aplikace může probíhat buď v ordinaci zubním lékařem do tzv. nosiče, nebo i doma nanesením laku na zubní kartáček. Gely se nesmí polykat.
- **Fluoridové ústní vody** - určeny pro domácí použití a k prevenci proti zubnímu kazu. Doporučeno je každodenní používání, kdy při spojení se správnou technikou čištění zubů může být jejich efektivita redukce zubního kazu značně účinná.
- **Fluoridové zubní pasty** - mohou obsahovat dle nařízení pouze 15% fluoridu z celého objemu pasty. Dětské pasty obsahují fluoridu ještě daleko méně, z důvodů jejího polykání dětmi při čištění zubů. Jedná se o preventivní metodu proti zubnímu kazu.

Ústní voda

Fluoróza.

Fluoróza

Jedná se o hypomineralizaci skloviny, která je způsobena nadměrným přívodem fluoridů při mineralizaci. Dochází tak k inhibici odbourávání amelogeninu. Projevem mohou být změny na sklovině, její defekty a hypoplazie. Rozsah fluorózy můžeme určovat pomocí několika indexů fluorózy.

Odkazy

Související články

- Prevence zubního kazu
- Hygiena a prevence v zubním lékařství
- Zubní pasty

Použitá literatura

- NEVORAL, J, J JANDA a P FRÜHAUF, et al. Fluoridy v prevenci zubního kazu. *Vox pediatr.* 2002, roč. 2, vol. 7, s. 34 – 35, ISSN 1213-2241.
- WEBER, Thomas a Magdalena KOŤOVÁ. *Memorix zubního lékařství*. 2. vydání. Praha : Grada, 2012. ISBN 978-80-247-3519-1.